

LANDSROYND 6. FLOKKUR

MAI 2008

Føroyskt, lesa og skilja tekst

FØROYSKT

60 minuttir

Bóndarósa. Regin Ellingsgaard tók myndina

Navn:

Flokkur:

Skúli:

Lærari:

Svarini verða skrivað á uppgávuarkið. Byrjað verður við fyrstu uppgávu á síðu 2, og síðani verða uppgávnar loystar í teirri raðfylgju, tær koma. Tú kanst skriva við blýanti.

Til næmingin

Les søgurnar og svara spurningunum so hvørt.

Brita og Bárður eru tvíburar og ganga í 6. flokki í Djúpadali. Í flokkinum ganga 20 børn, 12 gentur og 8 dreingir.

Djúpidalur er ein miðalstór bygd á eini av teimum størru oyggjunum í Føroyum. Í skúlanum ganga 150 næmingar frá 1. – 10. flokk.

Brita og Bárður bógva tætt við skúlan, so tey ganga í skúla. Summi børn í flokkinum súkkla í skúla, meðan nøkur bógva so mikið langt frá skúlanum, at tey fara við skúlabussinum.

Set X við rætta svarið

Í flokkinum hjá Britu og Bárði ganga:	Hvussu koma Brita og Bárður í skúla?
18 børn _____	við skúlabussinum _____
19 børn _____	á súkklu _____
20 børn _____	til gongu _____

Bygdin eitur:	Bygdin er í Føroyum á:
Fagridalur _____	minstu oygni _____
Djúpidalur _____	størstu oygni _____
Stóridalur _____	eini stórari oyggj _____

Bárður og Brita eru:	Hvussu nógv børn ganga í skúlanum?
systkinabørn _____	135 børn _____
vinfólk _____	140 børn _____
systkin _____	150 børn _____

Brita og Bárður eiga ein eldri beiggja, sum eitur Høgni, og eina yngri systur, sum eitur Vár. Høgni er 15 ára gamal og gongur í 9. flokki. Tá ið Høgni verður liðugur við 9. flokk í summar, fer hann á eftirskúla í Danmørk. Á eftirskúlanum skal hann serliga fáast við ítrótt, tí tað dámar honum sera væl. Hann spælir bæði fótboldt og handboldt og er eisini dugnaligur svimjari. Brita og Bárður halda tað vera keðiligt, at beiggin fer til Danmarkar, tí hann er altíð so stuttligur at vera saman við.

Systirin, Vár, er bara 4 ára gomul. Hon gongur í barnagarði, tí bæði pápin og mamm-an arbeiða úti allan dagin. Pápin er timburmaður, og mamman arbeiðir á flakavirk-inum í bygdini.

Bárði dámar sera væl at vera úti í náttúruni. Hann gongur ofta langar túrar í hagamum. Um summarið fer hann út at njóta vøkru náttúruna, og um heystið er hann ofta við abba sínum á fjalli. Onkran vetur hevur hann eisini verið við abbanum og skotið harur. Bárður hevur í nógv ár verið skóti. Honum dámar skótalívið betur enn nakað annað, og hann hevur verið á nógvum skótalegum, bæði í Føroyum og aðrastaðni.

Brita líkist meira eldra beiggja sínum. Henni dámar sera væl ítrótt. Hon er ein sera góður fótboldtsspælari og gongur við lív og sál upp í bæði venjing og dystir. Britu dámar eisini væl at lesa, og tá ið hon hevur tíð, so situr hon við eini góðari bók.

Brita og Bárður hyggja onkuntíð í sjónvarp, hóast tey eru nógv upptikin. Í lötuni eru tey ógvuliga hugtikin av donsku X-Faktor sendingini, sum verður víst hvørt fríggjakvøld. Britu dámar so serliga væl ein av dreingjunum, ið syngur, meðan Bárði best dámar eina av gentunum.

Bæði vóna, at teirra yndissangari fer at vinna kappingina.

Set X við rætta svarið

Brita og Bárður eiga:	Høgni íðkar:
eina systur og ein beiggja _____	judo og handboldt _____
bara ein beiggja _____	handboldt, fótboldt og svimjing _____
bara eina systur _____	flogboldt og fimleik _____

<p>Bárði dæmar væl at:</p> <p>lesa _____</p> <p>vera úti í náttúruni _____</p> <p>at spæla fótþólt _____</p>	<p>Bárður hevur verið á nógyum:</p> <p>venjingarlegum _____</p> <p>seturskúlum _____</p> <p>skótalegum _____</p>
<p>Britu dæmar væl at:</p> <p>svimja og lesa _____</p> <p>tekna og spæla fótþólt _____</p> <p>lesa og spæla fótþólt _____</p>	<p>Um heystið er Bárður við abbanum:</p> <p>á fjalli _____</p> <p>á útróðri _____</p> <p>í SMS _____</p>
<p>Brita og Bárður hyggja eftir:</p> <p>Gekkinum _____</p> <p>Degi og Viku _____</p> <p>X- Faktor _____</p>	<p>Høgni, beiggi Britu og Bárð, fer:</p> <p>til USA at arbeiða _____</p> <p>til skips _____</p> <p>á eftirskúla _____</p>

Britu og Bárði dæmar væl at ganga í skúla, og í hesum døgum dæmar teimum serliga væl, tí í lötuni arbeiða tey við evninum Ísland. Næmingarnir í 6. flokki í Djúpadali ætla sær at fáa eina rúgvu at vita um Ísland, tí í juni mánaði fara tey námsferð til Íslands.

Tey skulu fyrst vitja í Reykjavík í nakrar dagar, áðrenn tey halda leiðina fram til eina lítla bygd uml. 200 km norðan fyri Reykjavík, har tey skulu á ein seturskúla saman við 6. floks næmingum úr øllum hinum Norðanlondunum.

Brita og Bárður arbeiða við at gera eitt blað um Ísland, og í einari grein hava tey skrivað hetta:

Ísland liggur í Norðuratlantshavinum millum Grønland og Bretland. Í Íslandi búgva uml. 300.000 fólk, helvtin av teimum búgva í høvuðsstaðnum Reykjavík og í bý-unum við Reykjavík. Fyrsta fólk, ið búsetti seg í Íslandi, sigst vera norski víkingurin, Ingólfur Arnarson, sum kom til Íslands í árinum 874. Hann setti búgv á leiðini, har høvuðsstaðurin Reykjavík er í dag. Onkur hevði vitjað Ísland framman undan honum, tó uttan at festa búgv.

Ísland hoyrði frá 1262 - 1944 fyrst til Noreg og síðan til Danmörk, men gjørdist so sjálvstöðugt land í 1944.

Í Íslandi eru nógv eldgos, og fleiri teirra hava verið virkin seinastu 200 árin. Í 1973 fór at goysa í Heimey í Vestmannaoyggjum. Hetta var eitt eldgos, sum oyðilegði mest sum allan býin, og alt fólkið í oynni mátti flytast burtur. Fólkið í Heimey er flutt út aftur í oynna, og býurin er bygdur upp aftur.

11% av Íslandi eru jøklar, og ein av teimum er Vatnajøkul, sum er størsti jøkul í Evropa.

Hægsta fjallið er Hvannadalsknúkur, hann er 2119 m høgur.

Brita og Bárður ætla sær at finna útav, hvat er vert at síggja, meðan tey eru í Reykjavík. Tey vita við vissu, at flokkurin fer at vitja sermerktu Hallgrímskirkjuna við tí 73 metra høga torninum, umframt at tey fara at vitja onkran av heitu svimjihylunum í býnum.

Set x við rætta svarið

Í Íslandi búgva umleið:	Fyrsta fólk, ið búsettist í Íslandi, æt:
150.000 fólk _____	Rúnar Arnarson _____
200.000 fólk _____	Arnar Rúnarson _____
300.000 fólk _____	Ingólfur Arnarson _____

Ísland gjørdist sjálvstöðugt:	Hægsta fjallið í Íslandi er:
í 1944 _____	2118 m høgt _____
í 1262 _____	2119 m høgt _____
í 874 _____	2120 m høgt _____

Tornið á Hallgrímskirkjuni er:	Hvussu stórir partur av Íslandi eru jøklar?
102 m høgt _____	20% _____
84 m høgt _____	10% _____
73 m høgt _____	11% _____

Set S (satt) ella Ó (ósatt)

Mamma Britu og Bárð arbeiðir í barnagarði _____

Pápi Britu og Bárð er timburmaður _____

Vár er 4 ára gomul _____

Høgni gongur í 10. flokki _____

Brita spælir handbólt _____

Bárður er skóti _____

Brita og Bárður búa tætt við skúlan _____

Øll børnini súkkla í skúla _____

Brita og Bárður fara námsferð til Danmarkar _____

Brita og Bárður hava skrivað grein um Ísland _____

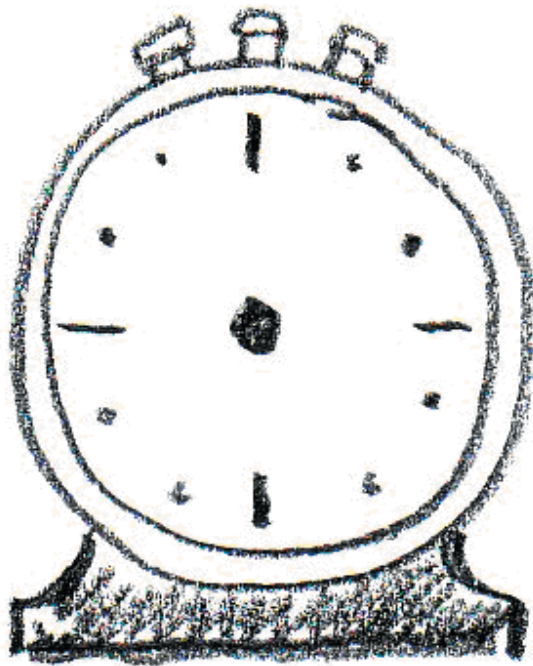
Reykjavík er høvuðsstaður í Íslandi _____

Tann fyrsti, ið búsetti seg í Íslandi, var Ingólfur Arnarson _____

Ísland hoyrir til Noreg _____

Ísland er sjálvstøðugt land _____

**Hygg eftir klokkuni í royndarhølinum.
Hvussu nógv er klokkan nú?
Tekna pinnarnar á klokkuna.**

**Á næstu síðunum er eitt stuttligt ævintýr, sum tú kanst lesa,
um tú hevur tíð.**

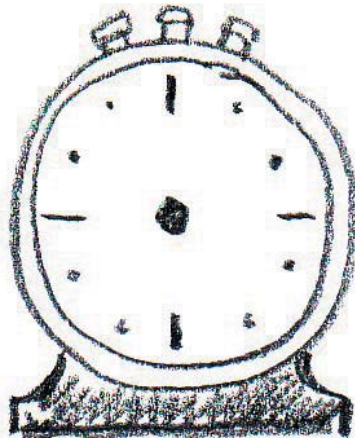
Til næmingin

Les ævintýrið ígjögnum og svara spurningunum. Tá tú kemur til klökkurnar, teknar tú pinnar, sum vísa klökkuna júst nú.

Ævintýrið um drongin, sum át kapp við risan

Einaferð var tað ein bóndi, sum hevði trýggjar synir. Bóndin var ógvuliga fátækur, og tí helt hann, at hann skuldi fáa synirnar at hjálpa sær at vinna nakað av pengum. Stutt frá, har teir búðu, var ein stórir skógur, og bóndin helt, at har skuldu synirnir fara at høgga trø, sum teir kundu selja, so teir fingtu nakað av pengum. Synirnir hildu lítið um at fara at høgga trø, men teir vóru svangir og høvdu ikki ráð at keypa nakað at eta, so tí varð gjørt av, at hin elsti sonurin skuldi royna seg fyrst.

Hvussu nógy er klökkann nú?

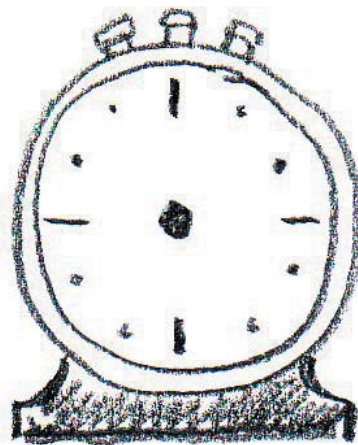

Hann fekk sær øks í hond og fór út í skógin og legði á eitt stórt eikitree at høgga, men knappliga hoyrði hann eitt gallróp beint við. Tað var ein ovurstórur risi, sum rópti á hann: “Um tú fellur nakað tree í mínum skógi, drepi eg teg”. Elsti sonurin varð so bangin, at hann helt til beins og rann heim. Pápin helt lítið um, at drongurin var so bangin og segði, at risarnir ongantíð høvdu forðað sær í at høggt trø, tá ið hann var ungur.

Dagin eftir varð gjørt av, at mittasti sonur skuldi fara út í skógin at høgga trø. Hann fekk sær øks í hond, men tað gekst honum á sama hátt sum tí elsta. Hann hevði ikki meiri enn høggt eina ferð, tá var risin har og rópti á hann:”Um tú fellur nakað tree í mínum skógi, so drepi eg teg”. Mittasti sonur tordi nógy illa at hyggja at risanum, men helt til beins og rann heim. Pápin helt lítið um, at drongurin var so bangin og segði, at risarnir ongantíð høvdu forðað sær í at høggt trø, tá ið hann var ungur.

Triðja dagin skuldi yngsti sonur royna seg. Hann gjörði seg kláran at fara, fekk sær øks í hond og ein ostabita við at eta, tí tað var tað einasta, sum eftir var av mati. Hann legði á eitt eikitræ at høgga, men var ikki meiri enn byrjaður, so var risin har og rópti:”Um tú fellur nakað træ í mínum skógi, so drepi eg teg”. Men yngsti sonur var ikki seinur. Hann stakk hondina í lumman eftir ostinum, kroysti á, so mysan rann úr og rópti á risan: “Tigur tú ikki í stundini, so skal eg kroysta teg líka fast sum hendan hvíta steinin, so vatnið skal renna úr tær”. “Nei, eir mær”, segði risin, ”so skal eg hjálpa tær at høgga”.

Hvussu nógv er klokkan nú?

Báðir lögdu so á at høgga og skjótt gekst, tí risin var sterkur. Um kvøldið vóru báðir móðir. Risin bjóðaði tí dronginum heim til sín at hvíla seg um náttina. Tá ið teir vóru komnir at húsum, fór risin at kynda eld, meðan hann bað drongin fara út í brunnin eftir vatni. Tvær spannir úr jarni stóðu har, sum drongurin skuldi brúka. Tær vóru tó so tungar, at drongurin skalaði ikki at lyfta tær. Nú mátti hann aftur finna upp á ráð, og tí segði hann við risan: “Tað loysir seg ikki at fara við hasum báðum fingurbollunum eftir vatni. Eg taki bara allan brunnin inn.” “Nei”, segði risin, “brunnin kann eg ikki vera fyrriuttan. So mást tú kynda eld, meðan eg fari eftir vatni.” Tá ið risin kom aftur við vatninum, kókaðu teir eina fulla grýtu av greyti. “Nú haldi eg, at vit skulu eta kapp”, segði drongurin. Tað helt risin við, tí nú ivaðist hann ikki í, at hann fór at klára seg. Teir fóru so til borðs, men drongurin sníkti seg at binda ein skinnsekk um búkin á sær. Nú oysti hann meiri greyt í sekkin, enn hann koyrði í munnin. Tá ið posin var fullur, tók hann felliknívin hjá sær og skar eitt hol í sekkin.

“Nei, nú orki eg ikki meiri”, segði risin knappliga.

“Orkar tú ikki meiri, mást tú gera sum eg og skera hol á búkin á tær”, segði drongurin.

Risin so gjørði, men tá skilir tú, at hann kundi ikki liva meiri. So tá ið risin var deyður, tók drongurin alt gullið og silvurið, sum risin átti og fór heim til pápa sín og mammu sína við tí. Og nú høvdu teir nóg mikið at keypa mat fyri allar sínar dagar.

Spurningar:

- Allir trýggir synirnir høvdu eitt amboð við sær, tá ið teir fóru út í skógin.

Hvat var tað? _____

- Hvat slag av træi royndu teir at høgga? _____

- Hvat slag av knívi hevði yngsti sonur hjá sær? _____

Hvussu nógv er klokkan nú?

